Mülhak, cemaat, esnaf vakıfları ile yeni vakıflara, başlangıçta özgülenen mal ve haklar, vakıf yönetiminin başvurusu üzerine, haklı kılan sebepler varsa, Denetim Makamının görüşü alınarak mahkeme kararı ile sonradan iktisap ettikleri mal ve hakları ise bağımsız ekspertiz kuruluşlarınca düzenlenecek rapora dayalı olarak vakıf yetkili organının kararı ile daha yararlı olanları ile değiştirilebilir veya paraya çevrilebilir.

Vakıf yöneticileri, iktisap ettikleri veya değiştirdikleri taşınmaz malları tapuya tescil tarihinden itibaren bir ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirirler.

Kurucularının çoğunluğu yabancı uyruklu olan vakıfların, taşınmaz mal edinmeleri hakkında, 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 35 inci maddesi uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyeti Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Birgen Keleş.

Sayın Keleş, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BİRGEN KELEŞ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 12'nci maddeyle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum ve yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Bugün burada tartışmalı bir yasayı, 5555 sayılı Vakıflar Yasası'nı ikinci kez görüşmekteyiz. Bu Yasa'yı Sayın Sezer 5, 11, 12, 14, 16, 25, 26, 41 ve 68'inci maddelerini Anayasa'ya aykırı bulduğu için bir kez daha görüşmek üzere geri göndermişti.

Aslında bu maddelerin hepsi birbirleriyle bağlantılıdır ve bunların her biri ayrı ayrı sakıncalıdır. Ancak içlerinde iki madde var ki -12 ve 25'inci maddeler- sadece sakıncalı değil, aynı zamanda Türkiye'nin birlik ve bütünlüğünü, toprağını, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Lozan Anlaşması'nı hedef alan niteliktedir. Lozan Anlaşması'na, Anayasa'nın "Başlangıç" bölümüne ve çeşitli maddelerine aykırıdır bu incelediğimiz maddeler, kamu düzeni ile ülkenin birlik ve bütünlüğünü de bozacak hükümler içermektedir.

Aslında cumhuriyeti kuranlar vakıflar konusunun ne kadar önemli olduğunu daha o tarihlerde fark etmişler ve onun için de daha sonra 2762 sayılı Kanun'u çıkarmışlardır. Çağdaş hukuk düşüncesine uygun olarak bu Kanun, aynı durumda olan vakıfların aynı statü altında toplanmasını öngörmüştür. Buna karşılık eski vakıflarla yeni vakıflar arasında farklı statüler oluşturmuştur ve uzun vadede hak sahiplerinin haklılığını korumak koşuluyla mülhak vakıf statüsünün, yani yönetimi sadece vakfedenlerin soyundan gelenlere bırakılan vakıfların tasfiyesini öngörmüştür.

Bu Yasa, vakıfların hukuki statüleri, özellikleri, istisnai olma niteliklerini hiç dikkate almadan, hepsini Türk Medeni Kanunu'yla kurulan vakıflarla birlikte aynı potaya koymuştur. Bu, çok tehlikelidir, ülkenin bölünmez bütünlüğü açısından ve başta laiklik olmak üzere cumhuriyetin temel nitelikleri açısından sorunlar yaratacak bir düzenlemedir.

Gerek günümüzde kabul gören anlayış gerek Avrupa Konseyinde azınlıklarla ilgili olarak kabul edilen bazı sözleşmelerde azınlık hakları, insan hakları gibi bireysel haklar olarak düzenlenmekte ve talep edilmektedir. Bu nedenle, azınlıklara tüzel kişilik tanınması yolundaki Avrupa Birliği raporlarında yer alan önerilerin hiçbir yasal dayanağı yoktur. O nedenle, bu Yasa'yı Avrupa Birliğine uyum argümanı altında savunmak mümkün değildir.